



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Epistola Campiani ad Mercurianum Generalem. n. 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

1580.

Plures re-
ducuntur.

fures & latrones perpetuò esse velle profitentur: Peruicaciam igitur hæreticis cognatam firmitate atque constantiâ non commutauit solum *Gardinerus*, sed fortiter multa sustinuit pro tuenda fide. Ex hoc vero plura didicisse potuit *Personius* vtilia ad indicem illum mendacissimum (quod ab eo deinde factum est) confutandum. Gremio exinde Ecclesiæ redditi sunt, Baro *Comptonus*, *Thomas Tressamus*, *Guilielmus Catesbeyus* Equites Aurati; atque eius *Catesbeyi* Patruus; vir etiam Illustris Dominus *Dimocus*, & alij complures præcipuarum familiarum ductores. In quo *Cate. beyi* Patruo illud est animaduersione dignum, quod cum plures annos in aula, atque in omni, vè sit, morum l'centia triuisset, ductus vel curiositate, vel amicorum consilijs *Personium* voluerit conuenire. Hic de Deo deque salute sempiterna curanda instituit dicere: At ille, primùm, inquit, probandum est tibi Deum esse, tum cætera facillè concessero: *Personius* quæ in promptu erant argumenta profert, neque multum sibi profecisse vilis est; At superueniens deinde *Campianus* hominem tantâ rationum vi oppressit, vt Dei gratiâ superante, conuictum Ecclesiæ mox reddiderit; & (qui non longo interuallo conlectus est) sancto sine diem claudere extremum docuerit. *Dimoci* etiam soror, acris ingenij & animi excelsi fæmina, inter honorarias Reginæ numerabatur; Hæc hæreticorum deliramenta audiùs hauriendo eo dementiæ deducta erat, vt inferorum, quas dicimus, omnes pænas ad vniuscuiusque Conscientiæ aculeum referendas esse existimaret; ignis tormentum nullum esse, cruciamenti aliud genus omnino nullum. Suadente fratre, *Personium* admittit ad colloquium. Ab illo edocta veritatem, non solum Catholicam fidem amplexa est, sed non diuturno post tempore abdicatis omnibus in Gallias transmittens in Sacrarum Virginum Cænobio quod reliquum erat vitæ Sanctis Deo colligata votis exegit. Huiusmodi vero profanorum impiæ assertiones ansam dedere *Personio*, vt cum librum deinde ederet, quem inscripsit *Directorium Christianum*, primùm de Deo, quod esset, probandum susciperet, de quo in loco dicitur. Quam vero viuendi atque agendi rationem, & quo fructu operis vterque tenuerit, non alibi clarius quàm in literis *Campiani* ad Societatis Præpositum Generalem *Euerardum Mercurianum* legetur: Quæ literæ quamquam integræ habeantur inter eius opera, hic non inutiliter recitabuntur.

Epistola
Campiani
ad Mercurianum de
ratione viuendi in
Anglia.

XII. Postquam diuinâ fretus misericordiâ quintum iam mensem in his locis dego, Reuerende Pater, putavi faciendum vt qui status rerum sit, quique videatur futurum literis exponerem. Aues enim scire, sat scio, cum pro communi sollicitudine, tum pro tuo in me amore, quid agam, quid sperem, quid uè proficiam. Priora scripseram Audomaropoli; quæ deinceps consecuta sunt paucis accipe.

Dei consilio factum interpretor, vt cum dies ipsos quatuor ventos secundos expectauissem, quinto demum, qui festus *Ioanni Baptista* fuit diuo Tutelari meo cui causam iterque saepe commendaueram, vel perinavigarem. Postridie summo mane Dorobernium appulimus homulus meus & ego. Ibi
minimum

minimum abfuit quin caperemur : Coram Pratore Ciuitatis iussi comparuimus. Ille multa coniecit nos esse qui eramus, hostes hæreticarum partium, amantes autæ fidei, dissimulasse nomina, Religionis causâ domo abfuisse, eius propagandæ studio redijisse : Vnum vigeat : *Alanum* esse me, quod quidem ego iureiurando, si opus esset, interposito me negaturû profitebar : Tandem decernit, idque crebriò repetit, cum certa custodia ad Regni proceres transmitti oportere. Neq; scio quis illi nouam mentem iniecerit, præter Deum, cui tacitus interea supplicabam, diuo *Ioanne* adhibito precatore, cuius auspicijs còperueneram. Repentè prodit senex, cui Deus benè fãvit, placet, inquit, vos dimitti, valete : Auclauimus. Hæc & his similia, quæ hic experior, cum apud me repetò, confirmor in sententia, conprehensum iri cum ea res ad maiorem Dei gloriam spectabit, non prius. Londinum attingi : Duxit me bonus Angelus nescientem in eandem domum, quæ Patrem antea *Robertum* exceperat : Accurrunt nobilissimi iuuenes, salutant, vestiunt, ornant, emittunt ex vîbe, Partem aliquam regionis obequito penè quotidie : Ingens omnino messis est. Sedens in equo meditor conciunculam, quam ingressus in domum per polio : deinde si qui me adeunt, colloquor, aut confitentes audio. Manè, peractò sacro, verba facio; aures afferunt sitientes : Sacramenta percipiunt frequentissimi : In his administrandis passim iuuamur à Sacerdotibus quos ubiq; reperimus. Ita fit vt & populo satisfiat, & hæc Prouincia minus laboriosa nobis reddatur. Presbyteri nostrates, ipsi doctrina & Sanctimoniam præstantes, tantam opinionem nostri ordinis excitarunt, vt venerationem quam nobis exhibent Catholici non nisi timidè cõmemorandam existimem : Quò magis videndum est vt subsidiarij, quibus nunc maximè indigemus, eiuimodi sint qui hæc omnia probè sustentent : Ante omnia Concionibus habendis exerceantur; diu euadere manus Hæreticorum non possumus; tot oculi, tot ora, tot hostiû insidiæ. Habitu demensissimò sum, quem sæpe cõmuto, item quæ nomina. Lego imple literas in quarum prima pagella scribitur, *Campianus* capti sèst. Hoc tam ita decantatum circumsonat aures meas quocunque venio, vt mihi timor imple timorem excusserit : *Anima mea in manibus meis semper* : hoc afferant meditatum, qui supplimenti gratiã mittentur. Verùm, quæ solatia in hoc negotio miscentur ea non solum formidinem pænæ, sed & pænas quasi bet infinita dulcedine compensant. Conscientia pura, robur inuictum, ardor incredibilis, opera insignis, numerus innumerabilis, summi, medij, infimi, omni ætate, & sexu. Hic inter ipsos hæreticos, si qui paulo æquiores, Prouerbiũ inoleuit : Catholicos esse qui argentum reloluunt quod debent, adeoque si qui Catholici iniuriosius quempiam tractant, expostulatur eo nomine, quod à talibus minimè isthoc fieri conueniat. In summa; Hæresis pessimè audit apud omnes, nec vllum genus hominum vilius aut putidius est ipsorum ministris. Meritò indignamur in tam perditã causa homines tam indoctos, tam sceleratos, tam disiectos, tam abiectos cultissimis ingenijs dominari.

1580.

Circumferuntur in nos Edieta minacia: Cautione, & bonorum precibus & quod caput est, diuino munere, incolumes bonam Insulæ partem peruasimus. Plerosque video oblitos sui de nobis esse sollicitos. Quidam ijs diebus acciderat quod non speraram, Dei voluntate. Posueram in scripto articulatè causas & postulata quædam æquissima. Fallus me Presbyterum Societatis hoc animo venisse vt amplificarem fidem Catholicam, docerem Evangelium, administrarem Sacramenta; petebam à Regina & Regni Principibus audientiam, & aduersarios ad certamen prouocabam: decreueram penes me vnum exemplar tenere, vt mecum ad Iudices raperetur: Alterum amico commiseram, vt si me meumque prenderent, illud continuò spargeretur: Amicus non celauit; edidit, teritur, aduersarij insaniunt: Pro suggestu respondent, se quidem cupere; Reginam nolle rebus iam constitutis amplius disputari: Nos lacerant maledictis, leditiosos, hypocritas, etiam hæreticos appellant, quod maxime ridetur: Mirificè nobis hoc erratum profuit: si iubemur fide publica, dabimus non in Curiam; sed nihil minus cogitant.

Omnes custodiæ nostræ refertæ sunt Catholicis, nouæ parantur. Nunc demum apertè pronunciant satius esse paucos internecioni dedere proditores, quàm tot animas prodere. De suis Martyribus iam tacent; superamus etiam causâ, numero, dignitate, opinione omnium: Afferimus pro aliquot Apostatis aut latoribus exultis, Episcopos, Regulos, Equites, Antiquissimam Nobilitatem, spectacula doctrinæ, probitatis, prudentiæ, lectissimam Iuuentutem, Matronas illustres, reliquos fortunæ mediocris planè extra numerum, omnes aut semel aut quotidie consumptos: Dum hæc scribo immanissima læuit persecutio: Mæsta domus; nam aut mortem suorum prædicant, aut latebras, aut vincula, aut rapinam bonorum; tamen pergunt animosè. Etiam nunc pluri mi restituuntur Ecclesiæ; nouitij milites dant nomina; veterani sanguinem profundunt. Hoc sacro cruore ijsque hostijs promerebitur Deus, & sine dubio breui vincemus. Vides ergo Reuerende Pater, quantopere vestris sacrificiis & precibus, & cælesti auxilio egeamus. Erunt in Anglia qui curent salutem suam, erunt qui prouehant alienam; Irascatur homo, læuiat dæmon. Tamdiu hæc Ecclesia consistet, dum Pastores ouibus non deerunt: Impedior præsentissimi tumore periculi nè plura hoc tempore. *Exurgat Deus & dissipentur inimici eius.*

XIV. Celebris autem fuit in Septentrione *Campiani* memoria ad nostram vlque ætatem: tenebantur etiam tunc recordatione Conciones in salutationem Angelicam, de decem leprosis, de Rege peregrè proficiscente, de extremo Iudicio, & plures aliæ: ad has tanta auiditate currebatur, vt non obscuræ familiæ viri quamplurimi noctes integras in vicinis horreis ducerent, quò interesse possent opportunè; Capiebantur non eloquentiâ, aut pronuntiatio ne, (quæ erant in illo vtraque admiranda) quantum ardore dicendi, & occultâ quadam sermonis vi, quæ non aliunde quàm à Spiritu Sancto proficisci existimabatur. Concionabatur verò quotidie, nisi cum ad scribendum à concursan-

Campiani
celebris
memoria.